Annus XIII - Vol. XIII 1 Iunii 1921 Num. 7

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA BENEDICTI PP. XV

CONSTITUTIONES APOSTOLICAE

I

VARSAVIENSIS

DIVISIONIS ET CREATIONIS NOVAE DIOECESIS « LODZENSIS »

BENEDICTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
AD PERPETUAM REI MEMORIAM

Christi Domini, qui sese bonum Pastorem appellavit, vestigia sectantes, semper Pontifices Romani spirituali catholici gregis bono consulere sedulo curaverunt. Quum vero ad id assequendum nihil magis proficiat, quam recta catholici orbis dioecesum distributio, Praedecessores Nostri operam dederunt ut novae erigerentur dioeceses iis in locis, in quibus, vel ob auctum fidelium numerum, vel quia regiones ipsae longe lateque patebant, unus tantum Episcopus munus sibi commissum utiliter explere non poterat.

Quum autem archidioecesis Varsaviensis catholicorum numero frequentissima sit et territoriali circumscriptione latissime pateat, expostulatum est ab Apostolica Sede ut quaedam sui territorii partes ab eadem separarentur et in novam dioecesim erigerentur. Quibus precibus, pro opportunitate aptius consulendi christifidelium regimini, annuendum censuimus.

Quamobrem, praehabitis omnibus quae ad rem necessaria erant, et suppleto, quatenus opus sit, quorum intersit vel sua interesse prae-

sumant, consensu, de Apostolicae potestatis plenitudine, per praesentes litteras, ab archidioecesi Varsaviensi eam partem, quae ad occidentem vergit et dioecesim Wladislaviensem seu Cassiliensem attingit, quaeque tribus constat decanatibus, videlicet Lodzensi, Lanciciensi et Klodaviensi, in perpetuum avellimus et separamus, atque in novam dioecesim erigimus « Lodzensem » nuncupandam, cuius sedem et cathedram episcopalem in urbe *Lodz*, a qua dioecesis ipsa nomen mutuatur, constituimus; eamque idcirco ad civitatis episcopalis gradum et fastigium extollimus, eidem tribuentes omnia privilegia ac iura, quibus ceterae civitates episcopales iure communi fruuntur. Ecclesiam vero paroecialem s. Stanislai Kostka, ibidem exstantem, ad statum et dignitatem Cathedralis evehimus, simulque ipsi eiusque pro tempore Episcopis tribuimus honores, insignia, favores, gratias, privilegia et iura, quibus aliae cathedrales Ecclesiae ac earum Antistites iure communi, vel legitima consuetudine gaudent. Quam cathedralem Ecclesiam suffraganeam constituimus metropolitanae Ecclesiae Varsaviensis, illiusque pro tempore Episcopum iuri metropolitico Archiepiscopi Varsaviensis subiicimus.

Iubemus insuper ut quod attinet ad Capituli cathedralis, vel consultorum coetus erectionem, ad Seminarii dioecesani institutionem, ad Vicarii Capitularis, sede vacante, electionem, ad ipsorum clericorum et fidelium iura ac onera, aliaque huiusmodi, rite serventur quae sacri canones praescribunt.

Mandamus quoque ut omnia documenta et acta, quae novam dioecesim eiusque clericos et fideles respiciunt, quam primum fieri poterit, a cancellaria archidioecesis Varsaviensis tradantur Curiae novae dioecesis Lodzensis, ut in eius archivo asserventur.

Quousque autem haec nova dioecesis de proprio pastore provideatur, eiusdem regimen dilecto filio Nostro Alexandro, tituli sancti Augustini, S. R. E. Presbytero Cardinali Kakowski, hodierno, ex dispensatione Apostolica, Archiepiscopo Varsaviensi, tamquam Administratori Apostolico, committimus, ipsi tribuentes facultates ac iura omnia quae huic muneri competunt.

Praesentes autem Litteras et in eis contenta quaecumque, etiam si quilibet, quorum interest, vel sua interesse praesumant, auditi non fuerint, etiam si expressa, specifica, vel individua mentione digni sint, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel quolibet alio licet substantiali et inexcogitato defectu, notari, impugnari, vel in controversiam vocari posse; sed eas, tamquam ex certa scientia ac potestatis plenitudine factas

et emanatas, perpetuo validas exsistere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, atque ab omnibus ad quos spectat inviolabiliter observari debere, et si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum prorsus et inane esse et fore volumus et decernimus.

Non obstantibus regulis in synodalibus, provincialibus, generalibus, universalibusque Conciliis editis, specialibus, vel generalibus constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, et quibusvis aliis Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum dispositionibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem et mandamus ut harum Litterarum transumptis, etiam impressis, manu tamen alicuius notarii publici subscriptis, ac sigillo viri in ecclesiastica dignitate constituti munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae hisce Litteris Nostris haberetur, si exhibitae, vel ostensae forent.

Nemini, ergo, quae hisce Nostris Litteris dismembrationis, erectionis, decreti, mandati et derogationis statuta sunt, infringere, vel contraire liceat.

Si quis vero, temerario ausu, hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli, Apostolorum Eius, se noverit incursurum.

Datum Romae apud sanctum Petrum, anno Domini millesimo nongentesimo vigesimo, die decima mensis decembris, Pontificatus Nostri anno septimo.

✠ C. Card. DE LAI, Episc. Sabinen.
S. C. Consist. Secretarius.

P. Card. GASPARRI
a Secretis Status.

Iulius Campori, *Protonotarius Apostolicus.*
Raphaël Virili, *Protonotarius Apostolicus.*

Loco ✠ plumbi

Reg. in Canc. Ap., vol. XXII, n. 56.

II

SANCTI IOSEPHI COSTARICENSIS

ERECTIONIS NOVAE PROVINCIAE ECCLESIASTICAE EIUSDEM NOMINIS, NOVAE DIOECESIS ALAJUELENSIS, NOVIQUE VICARIATUS APOSTOLICI LIMONENSIS.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

AD PERPETUAM REI MEMORIAM

Praedecessorum Nostrorum vestigiis inhaerentes, in exercendo maximi Pontificatus officio, Nobis, meritis licet imparibus, divina Providentia commisso, diligentissime curare debemus ut in orbe catholico novae erigantur dioeceses, vel provinciae ecclesiasticae, quum, vel ob auctum in aliqua regione fidelium numerum, vel ob alias iustas causas id expedire in Domino visum fuerit.

Cum itaque bo. me. Ioannes Gaspar Stork, quondam Episcopus Sancti Iosephi Costaricensis, ab Apostolica Sede postulasset ut nova ecclesiastica provincia in Republica Costaricensi erigeretur, quumque vota haec suffragio venerabilis fratris Ioannis Marenco, Archiepiscopi Edesseni et Apostolici in America Centrali Internuntii, fulcita essent, atque novae provinciae ecclesiasticae erectio rei catholicae in ditione illa perutilis videretur, Nos oblatis precibus annuendum censuimus.

Quapropter, suppleto, quatenus opus sit, quorum intersit vel sua interesse praesumant, consensu, de venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, Apostolicae potestatis plenitudine, quae sequuntur decernimus.

In primis hodiernam dioecesim Sancti Iosephi de Costarica, universam Rempublicam Costaricensem complectentem, a metropolitico iure archiepiscopalis Ecclesiae Guatimalensis absolvimus et eximimus.

Dein totum territorium ad eandem dioecesim Sancti Iosephi spectantem in tres distinctas partes dividimus, in quarum prima, quae tres civiles provincias vulgo *S. José, Cartago* et *Heredia* nuncupatas complectitur, antiqua Sancti Iosephi de Costarica dioecesis coarctata manebit; eamque Apostolica auctoritate ad metropolitanae sedis fastigium et dignitatem una cum eius canonicorum Capitulo, idcirco metropolitano nuncupando, perpetuo evehimus et extollimus. In altera autem parte, quae complectitur tres civiles provincias vulgo *Alajuela, Puntarenas* et *Guanacaste,*

novam dioecesim, *Alajuelensem* nuncupandam, erigimus, erectamque declaramus. In tertia denique parte vicariatum apostolicum, a nomine civilis provinciae, quam ipse complectitur, *Limonensem* nuncupandum, pariter erigimus erectumque declaramus. Hinc civitates *Sancti Iosephi* et *Alajuelae,* e quibus archidioecesis et dioecesis nomen mutuantur, ad civitatis archiepiscopalis et episcopalis fastigium respective extollimus, eisque pleno iure attribuimus et assignamus omnia et singula iura, privilegia et praerogativas, quibus ceterae civitates archiepiscopales et episcopales iure communi fruuntur et gaudent.

Harum autem Ecclesiarum pro tempore Antistitibus tribuimus pariter honores, insignia, favores, gratias, privilegia et iura, quibus ceterarum archiepiscopalium et episcopalium Ecclesiarum Praesules iure communi vel legitima consuetudine pollent. Antistitibus igitur Sancti Iosephi Costaricensis ius erit ante se crucem deferendi atque pallio utendi, postquam tamen hoc ab Apostolica Sede in sacro Consistorio rite postulatum et impetratum fuerit.

Quod vero attinet ad dioecesim Alajuelensem, ea omnia quae ad eius regimen et administrationem, ad illius Capituli cathedralis, aut consultorum collegii et Seminarii minoris institutionem ac dotationem, ad clericorum et fidelium iura et onera, aliaque id genus pertinent, servanda iubemus, quae in hac re sacri canones statuunt.

Ut insuper dioecesis Alajuelensis Praesules dignitatis suae decorem tueri, divini cultus expensis, piis operibus aliisque necessitatibus occurrere valeant, in eorum dotem assignamus et attribuimus taxam, quam vocant « quartam episcopalem », vulgo *arbitrios*, suetas eleemosynas atque alias fidelium oblationes.

Ceterum spem fovemus fideles, in quorum bonum haec dioecesis erecta est, ipsa civili auctoritate praeeunte, subsidia, quae sacrorum Antistiti substentationi et decori necessaria sunt, copiose suppeditaturos.

Volumus vero ut bini delecti iuvenes huius novae dioecesis, pietate ac ingenio praestantes, in Pontificium Collegium Pium Latinum Americanum de Urbe, quamprimum fieri poterit, non intermissa vice mittantur, dioecesis sumptibus alendi.

Ad vicariatum autem Limonensem quod attinet, mandamus ut dependentiae et iurisdictioni S. Congregationis de Propaganda Fide, uti par est, subiiciatur, itemque decernimus ut tum dioecesis Alajuelensis, tum vicariatus apostolicus Limonensis suffraganei sint metropolitanae Ecclesiae Sancti Iosephi de Costarica, in omnibus ad tramitem iuris communis.

Nobis insuper et Apostolicae Sedi facultatem reservamus libere ineundi novam in hac ecclesiastica provincia dismembrationem, quoties id in Domino expedire visum fuerit.

Denique, ad consulendum rectae administrationi novae dioecesis Alajuelensis et vicariatus apostolici Limonensis, praecipimus ut documenta omnia, iura atque acta, quae praefatam dioecesim et vicariatum apostolicum, et clericos ac fideles eorum respiciunt, a cancellaria archidioecesis Sancti Iosephi de Costarica, quamprimum fieri poterit, tradantur respective cancellariae dioecesis Alajuelensis et vicariatus apostolici Limonensis, ut in propriis archivis religiose custodiantur.

Praesentes autem Litteras et in eis contenta quaecumque, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostrae, vel quolibet alio substantiali et inexcogitato defectu notari, impugnari, vel in controversiam vocari posse; sed eas, tamquam ex certa scientia ac potestatis plenitudine factas et emanatas, perpetuo validas exsistere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, atque ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari debere, et si secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum prorsus et inane esse et fore volumus et decernimus.

Hisce itaque ut supra constitutis, ad eadem omnia exsecutioni mandanda deputamus venerabilem fratrem Ioannem Marenco, Archiepiscopum titularem Edessenum, in America Centrali Apostolicum Internuntium, eidem tribuentes necessarias et opportunas facultates, etiam subdelegandi, ad effectum de quo agitur, quemlibet virum in ecclesiastica dignitate constitutum, ac definitive pronuntiandi super quavis difficultate vel oppositione in exsecutionis actu quomodolibet oritura, facto insuper eidem onere ad Sacram Congregationem Consistorialem infra sex menses, a data praesentium Litterarum computandos, transmittendi authenticum exemplar peractae exsecutionis.

Non obstantibus, quatenus opus sit, regulis in synodalibus, provincialibus universalibusque Conciliis editis, specialibus, vel generalibus constitutionibus et ordinationibus Apostolicis et quibusvis aliis Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum dispositionibus ceterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem ut harum Litterarum transumptis, etiam impressis, manu tamen alicuius notarii publici subscriptis, ac sigillo alicuius in ecclesiastica dignitate constituti munitis, adhibeatur, in iudicio et extra illud, eadem prorsus fides, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si originaliter forent exhibitae vel ostensae.

Nemini ergo liceat, quae hisce Litteris Nostris dismembrationis, evectionis, erectionis, subiectionis, decreti, commissionis, mandati, derogationis et voluntatis Nostrae statuta sunt infringere, vel eis ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli, Apostolorum Eius, se noverit incursurum.

Datum Romae apud sanctum Petrum, anno Domini millesimo nongentesimo vigesimo primo, die decima sexta mensis februarii, Pontificatus Nostri anno septimo.

✠ C. Card. DE LAI, Episc. Sabinen.
S. C. Consist. Secretarius

O. Card. CAGIANO
S. R. E. Cancellarius.

Iulius Campori, *Protonotarius Apostolicus.*
Leopoldus Capitani, *Reg. subst. ex spec. deleg.*

Loco ✠ plumbi

Reg. in Canc. Ap.. vol. XXII, n. 32.

III

CAIETANA ET VERULANA
DISMEMBRATIONIS ET AGGREGATIONIS

BENEDICTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
AD PERPETUAM REI MEMORIAM

Sedis Apostolicae semper cura fuit pro meliori christifidelium regimine et commodo nonnulla circa dioecesum limites innovare, seu melius ordinare, prout, habita locorum et aliarum circumstantiarum ratione, melius in Domino expedire visum est.

Quum itaque oppidum *Valliscursa*, olim ad dioecesim Fundanam pertinens, elapso vero saeculo, suppressa hac dioecesi, ad Caietanam adiunctum, iterum iterumque usque ab initio petierit ab ea seiungi et alicui dioecesi in civili Romana provincia uniri, eo quod oppidum ipsum in hac provincia situm sit, et preces suas iustis gravibusque rationibus vallaverit, Nos, auditis interesse habentibus, et omnibus accurate perpensis, de consulto venerabilium fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacrae Congregationis Consistorialis, deque Apostolicae potestatis plenitudine, suppleto, quatenus opus sit, quorum intersit vel sua

interesse praesumant, consensu, statuimus ut oppidum *Valliscursa* ab archidioecesi Caietana dividatur et separetur simulque tribuatur et incorporetur finitimae dioecesi Verulanae, cum omnibus iuribus et obligationibus huius dioecesis propriis.

Quae autem hisce Litteris, Apostolica auctoritate, a Nobis decreta sunt, nulli hominum, ullo unquam tempore, infringere, aut iis repugnare, vel quomodolibet contraire liceat. Si quis, quod Deus avertat, hoc attentare praesumpserit, sciat se obnoxium evasurum esse poenis a sacris canonibus contra obsistentes exercitio ecclesiasticae iurisdictionis statutis.

Ad haec omnia exsecutioni mandanda deputamus dilectum filium Anselmum Cécere, hodiernum Caietanae archidioecesis Vicarium Capitularem, eique necessarias huic negotio facultates tribuimus, etiam subdelegandi alium virum in ecclesiastica dignitate constitutum, ac definitive sententiam dicendi de quavis occurrente difficultate vel oppositione, facta eidem obligatione quamprimum mittendi ad eandem Sacram Congregationem Consistorialem authenticum exemplar peractae exsecutionis. Decernimus denique has praesentes Litteras valituras contrariis quibuslibet, etiam peculiari et expressa mentione dignis, minime obstantibus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, anno Domini millesimo nongentesimo vigesimo primo, die vigesima prima mensis martii, Pontificatus Nostri anno septimo.

✠ C. Card. DE LAI, Episc. Sabinen.
S. C. Consist. Secretarius.

O. Card. CAGIANO
S. R. E. Cancellarius.

Iulius Campori, *Protonotarius Apostolicus.*
Raphaël Virili, *Protonotarius Apostolicus.*

Loco ✠ Plumbi.

Reg. in Canc. Ap., vol. XXII, n. 52.

EPISTOLA

AD MICHAËLEM S. R. E. CARD. LOGUE, ARCHIEPISCOPUM ARMACHANUM: DE NECESSITATE ET RATIONE PACIS INTRA FINES HIBERNIAE RECONCILIANDAE.

Dilecte fili Noster, salutem et apostolicam benedictionem. — Ubi primum, cum arderet Europa bello, ad hanc Petri Cathedram, arcano Dei consilio, evecti sumus, non ignoras, summa virium contentione id Nos, pro apostolici officii conscientia, persecutos, ut, quoad possemus,

maximis plurimisque mederemur malis, quae tam atrox conflictatio peperisset, et pacem inter homines denuo conciliaremus. Quodsi ad pacem restituendam nihil intentatum reliquimus, hortationes Nostras dolemus irritas haud semel cecidisse. Atqui, ut saepe iam diximus, civitates nec domi nec foris mansura tranquillitate fruentur unquam, nisi ad ea redierint christiana principia quae deseruerunt, quaeque instituto suo tradit Ecclesia. Interea vehementer angimur cum cogitamus, gentes adhuc non paucas earum premi mole miseriarum quae bellum sunt consecutae. Etsi enim arma fere ubique conquievere, ob extremam tamen penuriam rerum, quae ad vitam necessariae sunt, multi omnis sexus atque aetatis, iique innocentes, absumuntur; usquequaque vero, apud nationes etiam quae a certamine victrices discesserunt, ea apparent sollicitudinis atque anxietatis indicia quae optimum quemque futuros casus formidare iubent. In hoc autem aliquantulum consolamur, quod tenuiorum populorum inopiae, ex stipe tam liberaliter undique ad Nos missa, haud semel opitulari potuimus.

At cum omnium fere gentium angimur causa, tum maxime sollicitamur, dilecte fili Noster, condicione Hiberniae, quae, avitae fidei atque observantiae erga Apostolicam Sedem, vel impendio sanguinis, retinentissima, vastitatis hodie et caedium indignitatem patitur. Neque est profecto dubitandum, quin acerbissimi eiusmodi eventus sint magnam partem recenti bello tribuendi, unde nec populorum optatis factum est satis, neque ii pacificationis fructus exstiterunt quos populi sibi quisque erant polliciti. Ceterum in publica contentione, quae apud vos agitur, Apostolicae Sedi, uti in ceteris eiusdem generis, deliberatum est neutri parti studere, quemadmodum, pro sua prudentia, fecit antehac constanter; qua tamen agendi ratione neutiquam prohibemur, quominus illud ominemur optemusque, atque etiam adversas imploremus atque obtestemur partes, ut contentionis istius furor quam primum considat, tamque magnam invidiae flammam stabilis pax sinceraque animorum excipiat necessitudo. Neque enim perspicimus, quid sit acerrima dimicatio utrique partium profutura, quando possessiones et praedia teterrime foedissimeque vastantur, vici, rura incenduntur, sacris nec locis nec hominibus parcitur, et utrinque ad internecionem, inermium saepe ac mulierum puerorumque, depugnatur.

Nos igitur, apostolici memores officii, eaque caritate permoti quae homines universos complectitur, Anglos Hibernosque cohortamur, ut velint aequo animo perpendere, sitne tempus ab inferenda vi desistere deque aliqua compositione agere. Qua in re opportunum fore putamus, si, quod insignes viri, iidemque rerum civilium peritissimi, nuper excogi-

tarunt effectum detur: id est ut quaestio ab omni Hibernorum gente delecto cuidam hominum Consilio deferatur disceptanda; quod Consilium postquam suam aperuerit sententiam, viri utriusque partis auctoritate graviores in unum conveniant, et, rationibus iudiciisque suis ultro citroque propositis, aliquid communi consensu constituant ad rem, sincero reconciliationis pacisque sensu, dirimendam.

Interea, permagna cum animi voluptate accepimus, te, dilecte fili Noster, caritatis stimulis impulsum quae moras non patitur iubetque, omni partium opinionumque remoto discrimine, affectis egenisque hominibus opem ferri, consociationem quandam, a Cruce alba nuncupatam, constituendam curasse seduloque provehere, cuius est stipem iis iuvandis colligere qui vastationibus et violentiae motibus sint in angustias adducti. Neque minus laetamur, complures alios viros, etsi in religione et re publica dissidentes, tecum praeclara in hac amoris conspiratione consensisse, et communi implorationi vestrae generosos magno numero homines, non modo ex Hibernia, verum etiam ex aliis nationibus, miro animorum ardore esse obsecutos. Quibus quidem, ceterisque quicumque in hoc sanctissimum caritatis opus vel de sua re contulerint vel pecuniam conrogarint, optima quaeque a Domino precantes, ut paternam voluntatem Nostram erga populares tuos tam miseros testificemur, ad te, dilecte fili Noster, perferri volumus ducenta millia libellarum italicarum, quam summam angustiis eorum nonnihil levamenti allaturam confidimus. Oculis vero in caelum conversis, omnipotentem Deum, qui nullas miserabilium filiorum lacrimas sinit sine solacio esse, cum gemitibus imploramus, ut pax vobis placidissima tandem aliquando affulgeat. Cuius quidem auspicem, itemque paternae caritatis Nostrae testem, tibi, dilecte fili Noster, universoque gregi tibi commisso, apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die XXVII aprilis anno MCMXXI, Pontificatus Nostri septimo.

BENEDICTUS PP. XV.

ACTA SS. CONGREGATIONUM

SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS

1

RESOLUTIO

SUPER PRIVILEGIO ORDINANDI ABSQUE LITTERIS DIMISSORIALIBUS NONNULLIS SEMINARIIS SEU COLLEGIIS ECCLESIASTICIS IAMPRIDEM CONCESSO.

Quum nonnulla ecclesiastica collegia seu Seminaria, quae alumnos ex dissitis civitatibus colligunt, anteactis temporibus privilegio donata fuerint promovendi ad ordines alumnos sine litteris dimissorialibus suorum Ordinariorum, dumtaxat *de consensu Superiorum* ipsius collegii, vel *de licentia Cardinalis Protectoris collegii et de consensu Rectoris,* vel etiam *cum litteris testimonialibus Rectoris,* quaesitum est, utrum in praesenti, mutatis temporum et locorum adiunctis et Codice iuris canonici promulgato, memorata privilegia adhuc perseverent.

Quaestione de mandato SSmi Domini Nostri penes S. Congregationem Consistorialem pertractata, Emi Patres, in plenario consessu diei 8 ianuarii huius anni, rebus omnibus perpensis, censuerunt: memoratum privilegium, cessatis causis ob quas concessum est, cessare debere, et ius commune esse restituendum, incolumi tamen iure collegii S. Congregationis de Propaganda Fide ab Urbano VIII brevi *Ad uberes*, diei 18 maii 1638 concesso, aliorumque Seminariorum seu collegiorum pro missionibus, a S. C. de Propaganda Fide dependentium.

Ssmus Dominus Noster Benedictus Pp. XV in audientia diei 5 novembris 1920 hanc resolutionem ratam habuit et confirmavit, eamque publici iuris fieri mandavit, contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. Congregationis Consistorialis, die 6 novembris 1920.

✠ C. Card. De Lai, Episc. Sabinen., *Secretarius.*

L. ✠ S.

Aloisius Sincero, *Adsessor.*

II

PROVISIO ECCLESIARUM

Ssmus D. N. Benedictus Pp. XV, decretis S. Congregationis Consistorialis, has quae sequuntur Ecclesias de proprio pastore providit, nimirum:

18 martii 1921. — Cathedrali Ecclesiae Calatanisiadensi praefecit R. P. D. Ioannem Iacono, hactenus Episcopum Melphictensium et Iuvenacensium.

7 aprilis. — Titulari episcopali Ecclesiae Philadelphiensi, R. D. Franciscum Vazhapilly, Vicarium Apostolicum Trichurensem.

11 aprilis. — Cathedrali nuper erectae Ecclesiae Lodzensi, R. D. Vincentium Tymieniecki, hactenus praepositum parochum ecclesiae s. Stanislai Kostka in civitate Lodzensi.

13 aprilis. — Metropolitanae Ecclesiae Syracusanae, R. D. Iacobum Carabelli, hactenus Administratorem Apostolicum eiusdem archidioecesis.

19 aprilis. — Titulari archiepiscopali Ecclesiae Adanensi, R. P. D. Achillem Ratti, Nuncium Apostolicum in Polonia, hactenus Archiepiscopum titularem Naupactensem.

21 aprilis. — Cathedrali archiepiscopali Ecclesiae Caietanae, R. P. D. Paschalem Berardi, hactenus Episcopum Rubensium et Bituntinorum.

23 aprilis. — Titulari episcopali Ecclesiae Bitanae, R. D. Rodulphum Bornewasser, praepositum Capituli collegiatae Aquisgranensis, quem deputavit in Auxiliarem Emi Card. Caroli Iosephi Schulte, Archiepiscopi Coloniensis.

28 aprilis. — Cathedrali Ecclesiae Brixinensi, R. D. Ioannem Raffl, cubicularium honoris Sanctitatis Suae.

30 aprilis. — Titulari archiepiscopali Ecclesiae Naupactensi, R. D. Fridericum Tedeschini, Nuncium Apostolicum apud Serenissimum Hispaniarum Regem Catholicum.

19 maii. — Titulari archiepiscopali Ecclesiae Helenopolitanae, R. D. Robertum Vicentini, Internuntium Apostolicum in Hollandia.

III

NOMINATIONES

Ssmus D. Noster Benedictus Pp. XV decretis S. C. Consistorialis nominare dignatus est:

19 maii 1921. — R. P. D. Aloisium Zaffarami, Episcopum Tudertinum, *Administratorem Apostolicum dioecesis Interamnensis;*

— R. P. D. Franciscum M. Berti, Episcopum Amerinum, *Administratorem Apostolicum dioecesis Narniensis.*

IV

DESIGNATIO ORDINARII PRO APPELLATIONE ET METROPOLITANI PRO CONCILIO PROVINCIALI.

Iuxta can. 1594 § 2 Codicis iuris canonici, pro appellatione, et iuxta can. 285 eiusdem Codicis, pro Concilio provinciali, Rmus Episcopus Monoecensis, immediate Apostolicae Sedi subiectus, designavit Rmum Archiepiscopum Aquensem.

Quam designationem Ssmus D. N. Benedictus Pp. XV approbare dignatus est.

Romae, ex aedibus S. Congregationis Consistorialis, die 6 maii 1921.

SACRA CONGREGATIO CONCILII

PADERBORNEN.

COMPETENTIAE

Die 11 decembris 1920

SPECIES FACTI. - Rmus Ordinarius Paderbornensis H. S. C. sequens dubium proposuit:

« In variis dioecesibus meae peramplae regionis variae vigebant « consuetudines, quomodo, in ecclesiis, loci seu scamna fidelium distri- « buerentur. Hic sedes certis domibus incolarum annexae erant, ibi « hereditarie tradebantur et pecunia venibant, alibi pretio locabantur, « qui mos, ut ecclesiarum paupertati consulatur, in nonnullis commu- « nitatibus adhuc retinetur. In paucis quoque ecclesiis, praeter patro- « nos, quaedam dignitate, gradu, divitiis eminentiores personae vel fami- « liae sedes honoratiores habebant easque, contra sacros canones, etiam « in presbyteriis ecclesiarum. Rixae et lites et dissidia iterum atque « iterum oriebantur tum inter possessores sedilium, tum inter privile- « giatos ex una et rectores ecclesiarum ex altera parte. Quas ut de « medio tollerent, et praedecessores mei operam dabant, et ipse, cum « nova ecclesia aedificatur, maximopere studeo, ut, omnibus privilegiis « sublatis et scamnis propriis remotis, loci omnes in ecclesia christifi- « delibus omnibus pateant. Quibus ordinationibus (can. 1263 § 3) omnes « fere acquiescunt; raro tamen unus vel alter, ut sibi sedes propria aut « honoratior in nova ecclesia restituatur, postulat.

« Pro decidendis huiusmodi aliisque de propriis sedilibus causis, « fideles adire solent *iudicem civilem*, qui cognoscit secundum legem « civilem *Preussisches Allgemeines Landrecht* dictam; quae lex in omni- « bus constitutionibus conformis est iuri canonico. Decisiones enim « supremorum tribunalium civilium unanimiter Ordinario ius vindicant « pro suo prudenti arbitrio ordinandi, ut sedilia propria in ecclesiis de « suo loco in alium transferantur aut ex eisdem amoveantur; sed pos- « sessores sedilium hoc in casu solummodo postulare possunt, ut pro « damno emergente sibi ab ecclesiis aliquid erogetur. Hanc consuetu- « dinem centenariam adeundi civiles iudices, hisce in rebus, quas potius

« *mixti fori* esse dicas quam res spirituali annexas, etiam pro futuro « secundum canonem 5 retinere velim, ut odia exinde exsurgentia a « iudicibus meis ecclesiasticis avertam. Ne autem iura Ecclesiae parvi « facere videar, quaero, an consuetudo illa approbari vel saltem tolerari « possit, imprimis cum litigans quidam ab ordinatione mea, in via admi- « nistrativa data, ad iudicium meum *ecclesiasticum* expresse provocaverit. « Quare, ne Sanctitas Vestra dubium meum benigne solvere dedigne- « tur, devotissime rogo ».

Synopsis disceptationis. - I. Pro sustinenda consuetudine de qua in dubio agitur haec rationum momenta in iure et in facto afferebantur.

A) In facto. - Dioecesis Paderbornensis, exeunte saec. octavo erecta, ac per Bullam *De salute animarum* a. 1821 multis amplisque terris aucta, nunc per duas provincias, Westphaliam nempe et Saxoniam, se extendit. Ante eversionem illam antiquarum dioecesum principatuumque episcopalium, quae dicitur « saecularizatio », anno 1803, in diversis provinciis nunc in dioecesi Paderbornensi unitis, diversae vigebant consuetudines, quo iure christifideles sedilibus in ecclesiis positis uterentur. Sed locorum Ordinarii per multa praecepta id assequi studebant: 1) ut feminae a viris seiuncta haberent sedilia; 2) ne sedilia inscio parocho venumdarentur vel alio modo possessorem mutarent; 3) ut ius ad sedilia propria vel ad certos in ecclesiis locos singulis domibus villarum communitatumve assignaretur.

Praedicto anno 1803, vel paulo post, territorium hodiernae dioecesis Paderbornensis a Rege Borussico occupatum est statimque post occupationem introductum est « Ius Commune Terrae Borussicae » (*Preussisches Allgemeines Landrecht*). Quae lex consuetudines provinciarum de rebus ecclesiasticis vigentes non abrogavit, sed, cum in nulla provincia in omnibus parochiis certa consuetudo vigeret, codex ille ubique unicam vim obtinuit omnesque incolas, etiam catholicos, obligabat, adhuc obligat atque obligabit. Nam lex introductoria novi *Codicis Legis Civilis* Germaniae (*Das Bürgerliche Gesetzbuch des Deutschen Reiches*) art. 133, praedicto *Iuri Communi* quoad sedilia in ecclesiis expresse vim reservat. Cuius Iuris singulae normae iuri canonico totaliter quidem non consonant, neque vero adeo repugnant, ut tolerari non possint. Quippe praxis tribunalium civilium, quae secundum legem illam iudicant, auctoritatem ecclesiasticam satis tuetur, ita ut can. 1263 § 3 Cod. Iur. Can. respondeat. Contra praecepta a competente auctoritate ecclesiastica edita ius provocandi neque in possessorio neque in

petitorio conceditur. Si Ordinarius mandaverit, ut sedile proprium, quod cultui obest, verbi gratia processiones impedit, vel alio modo propter angustiam loci vel propter mutatas prioris concessionis conditiones, a loco suo ad alium transferatur aut omnino removeatur ex ecclesia, iudex civilis causam contra tales ordinationes non admittit, declarans solius auctoritatis ecclesiasticae ius esse mandata edere ad ordinandum in ecclesiis cultum divinum. Quae praxis iudiciaria ex multis sententiis apparet cum « Tribunalis ad decidendas lites competentiae » (*Gerischtshof zur Entscheidung der Kompetenzkonflikte*), tum hodierni supremi « Tribunalis in Germania » (*Reichsgericht*).

In ceteris autem iudices civiles omnes lites de sedilibus admittunt, si fideles inter se litigant aut si fideles contra parochum vel Consilium fabricae litem introducunt. Fideles sine ulla conscientiae anxietate iudicem civilem his in rebus advocabant et adhuc advocant.

B) In iure. - De retinendis consuetudinibus can. 5 perspicue tractat: consuetudines nempe a canonibus expresse reprobatae, sive universales sive particulares, tamquam iuris corruptelae corrigendae et abrogandae sunt. Aliae pro prudenti Ordinariorum locorum iudicio tolerari possunt sub certis conditionibus, nempe si centenariae et immemorabiles sint, et porro si facile, pro locorum ac personarum adiunctis, submoveri non possint. Primo itaque quaeritur num consuetudo, de qua agitur, centenaria sit vel immemorialis. Supra iam dictum est, consuetudinem inde ab anno 1803 vel paulo post, cum introductione Iuris Communis Terrae Borussicae, inolevisse. Cum lex praedicta normas de sedilibus in ecclesiis speciales contineret, iudices civiles causas desuper exortas ad forum suum traxerunt et fideles iudices civiles ad contestandas lites adierunt. Quare consuetudo centenaria dici posse videtur.

Secundo quaerendum est num consuetudo illa corruptela iuris sit appellanda vel saltem facile submoveri possit. - Dubitari quidem non potest, quin Ecclesiae omnino ius competat de locis vel sedilibus in ecclesiis iudicandi. Sed res haec ecclesiastica cohaeret cum iuribus quibusdam civilibus. Incolae vicorum sedilia propria retinent, iure hereditario accepta a maioribus, qui ecclesiam dotaverunt; vel possessores sedilium propriorum adhuc omnia vel saltem maiora onera parochiae ferunt. Ius ad locos certos vel ad sedilia propria domibus, praediis, hereditatibus adhaeret et cum rebus istis tamquam pertinens comparatur; alii ius illud ad sedile proprium secundum consuetudinem numerata pecunia acquisiverunt. Parochiae quaedam sedilia publice locant, ut sumptus necessarios facere valeant. Ecclesiae igitur reservato iure libere omnia praecepta pro ordinando cultu divino, etiam quoad sedilia, edendi,

ceteras de sedilibus his causas *rem mixti fori* esse dicas; neque praxis iuri alicui nativo Ecclesiae obest. Quare consuetudo in dioecesi Paderbornensi vigens corruptela iuris appellari nequit.

Neque facile submoveri potest. Constitutio Germaniae nuper edita omnibus societatibus ecclesiasticis ius quidem attribuit res suas proprias ordinandi, sed intra fines dumtaxat pro omnibus assignatos (art. 137). Neque lex de constituendis iudiciis in Germania (*Gerichtsverfassungsgesetz des Deutschen Reiches*) d. d. 27 ian. 1877, § 16, aliud forum competens admittit praeter civile. Itaque Ordinarius Paderbornensis fideles prohibere nequit, quin iudicem civilem in causis praedictis adeant; sed etiam si fideles sponte forum ecclesiasticum adirent, prudentius equidem ad forum civile remitterentur, ne odium ex huiusmodi decisionibus facile excitandum ecclesiastica auctoritas in se suscipiat. Quare utatur Ordinarius iure sibi in Codice (can. 1263) concesso in via administrativa; quotiescumque autem fideles tali administrationi non acquiescant et coram iudice litigare velint, iudicem civilem adire libere posse videntur immmo consultius ad eumdem remitti.

II. *Ex adverso* super his plura deducebantur. In primis dubium non esse quin Codex aperte distinguat *inter res spiritualibus adnexas*, de quibus in n. 1, § 1, can. 1553 statuitur causas cognoscendas iure proprio et exclusivo ab Ecclesia, et *causas mixti fori*, « in quibus tum « Ecclesia tum civilis potestas aeque competentes sunt » ad normam § 2 eiusdem canonis. Verum, quum nulla nova occurrat in Codice definitio vel descriptio causarum circa *res spiritualibus adnexas*, etiam standum est veteri receptae doctrinae, iuxta quam minime ambigendum videtur causas super iure scamnorum in sacris aedibus habendorum accensendas esse causis de rebus temporalibus quidem, sed spirituali, i. e. cultus divini exercitio, adnexis. Sive enim quaestio fiat de privilegio concesso, vel de iure acquisito, vel de contractu, v. g. locationis, servando, semper agitur de iure exercendo in aliquam sacrarum aedium partem, intra earumdem ambitum, eumdemque finem spiritualem, i. e. cultus peragendi, spectante. Quamobrem in Codice quoque explicite prohibetur quominus laici, etiamsi ad fabricam ecclesiae curandam peculiariter addicti, « ullatenus sese ingerant in ea omnia quae *ad spiri-* « *tuale munus* pertinent, praesertim ... 4) in dispositionem materialem ... « sedilium, scamnorum ... aliarumque rerum quae *ad exercitium religiosi* « *cultus spectant* » (can. 1184). Ceterum concessio huiuscemodi iuris in can. 1263 omnino reservatur auctoritati Ordinarii loci, sine cuius expresso consensu nemini fidelium licet locum habere in ecclesia sibi suisque

reservatum; immo facta concessio ex iusta causa potest, non obstante quolibet decursu temporis, revocari ab eodem Ordinario: consequens igitur est ut quaecumque controversia circa factae concessionis exercitium, modum, cessationem, ipso iure eidem Ordinario reservetur, utpote causa de re spirituali adnexa.

Sed dato etiam, non concesso, causam haberi *mixti fori* tantum, ac propterea tum Ecclesiam tum civilem potestatem aeque competentes esse in casu, plane liquet saltem servandum esse praescriptum can. 1553 § 2, i. e. « esse in hisce causis locum *praeventioni* ». Quum igitur ipsi christifideles sponte provocant ad tribunal ecclesiasticum, quod (in hypothesi semper loquendo) *aeque* competens est, iniuria quidem remitterentur ad tribunal laicale, quia ecclesiasticus iudex nequit profecto « *legitime* requirenti suum ministerium recusare » (can. 1608). Multo etiam minus tolerandum id foret in casu in precibus Episcopi expresso « cum litigans quidam ab ordinatione mea in via administra- « tiva data, ad iudicium *meum* ecclesiasticum expresse provocaverit »; etenim, dum christifideles quicumque adversus talia decreta administrativa ad tribunalia laicalia recurrentes, severissima poena plectuntur (can. 2334 n. 2), scandalum profecto saperet si ipse iudex ecclesiasticus ad civile tribunal adversus sua ipsius decreta recurrentes remitteret.

Verum quidem est Sedem Apostolicam haud raro permisisse, sive per tacitam tolerantiam, sive per explicitam concessionem, v. g. pactis cum civili societate concordatis, ut quaedam causae ad forum ecclesiasticum per se spectantes, intra certos definitosque limites, a foro laicali pertractarentur, non exclusis quae super iure patronatus versabantur (cfr. Wernz, *Ius decr.*, V, p. 222 s.; *Raccolta di Concordati*, 1919, p. 766, 768, 824, 856, 883): i. e. permisisse, quod ius patronatus attinet, ut tribunalia civilia agerent de iuribus et oneribus civilibus eidem adnexis, vel de controversiis super successione in iure praesentandi. Quo vero ad iura scamnorum in templis habendorum, non constat de huiusmodi explicita concessione, sed dumtaxat, quoad loca Germaniae, de quodam usu per tacitam Ordinariorum tolerantiam, post leges civiles id iubentes inolito, ut nimirum super hac re iudices civiles, in iisdem casibus in quibus super iure patronatus cognoscendi competentes sunt, propter quamdam rerum analogiam - ut bene docet Ferraris, (s. v. *Ecclesia*, art. V, n. 26) - iudicarent. Sed, in primis, non videtur plene constare de *centenaria consuetudine* quae ex adverso assumitur ad normam can. 5 sustinenda. Id enim solum constat, a centum nimirum et ultra annos in ditione Paderbornensi vigere Ius commune Terrae Borussicae (*Preussisches allg. Landrecht*) de quo supra; non tamen constat utrum

ex tunc, videlicet ab initio centenarii, christifideles omnes, praesertim eorumdem sanior pars, *libere* consueverint causas de quibus agitur, ad laicalia tribunalia deferre; potissimum vero, utrum in casu intercesserit competentis ecclesiastici Superioris *consensus* (non mera prudens dissimulatio) a quo solummodo vis consuetudinis iuridica dependet.

Nec iuvat quod oggeritur, legem Imperii fundamentalem d. 27 ianuarii 1877, § 16, constituisse « nullis fieri locum tribunalibus exceptiona- « libus: neminique licere quemquam a competenti suo iudice subtrahere »: non enim hac lege abolita fuere ecclesiastica tribunalia quoad causas quibus competentia sunt. Quod si per iniuriam fecisset, etiam in argumento de quo agimus, iniuriam pati quidem liceret, non tamen ei consentire. Ceterum etiam ubi leges Ecclesiae manifeste hostiles, omnem veram iurisdictionem eidem auferre conantur, efficere tamen nequeunt ut, si partes libere ad ecclesiasticam potestatem provocent, huius potestatis sententia, vel in re mere civili lata, tamquam legitimum arbitrium non sustineatur (cfr. Kaas, *Die geistl. Gerichtsbarkeit der kath. Kirche in Preussen*, 1916, II, 281; Harburger, *Das privilegium fori im deutschen Recht*, 1915, p. 55 ss.).

Multo minus officit ratio utilitatis prout in adversa sententia praetenditur arcendi ab ecclesiastico iudice odium et invidiam quae decisionibus in re latis facile parantur: haec enim ratio nimis generalis est et adversus quamlibet legitimam iurisdictionem facile converteretur: nullum quippe iudicium perficitur, ubi pars victa non se gravatam sentiat; huic vero gravamini promptum datur in iure remedium per legitimam appellationem seu recursum.

His sane consideratis, attento etiam quod summopere expedit ut Ecclesia, quantum fieri possit, suam servet libertatem et independentiam, maxime quum in casu nova Constitutio germanici Imperii, art. 137, iam generatim agnoscat cuilibet ecclesiasticae societati « ius ordinandi « et administrandi sua, independenter, intra fines tantummodo iuris « communis », concludendum videtur propositum dubium nonnisi negativa responsione, in casu, dimitti oportere.

Quare etc.

Resolutio. - Sacra Congregatio Concilii, in plenariis Emorum ac Revmorum Patrum comitiis, die 11 decembris 1920 in Palatio Ap. Vaticano habitis, omnibus attente perpensis, super Ordinarii Paderbornensis expostulatione rescribendum censuit:

Ad mentem. Mens est: « Tolerari non posse ut, si partes libere « recurrerint ad Ordinarium, remittantur ad tribunal laicale; eo vel

« magis si agatur de lite intentata adversus Ordinarii praescriptum. « Curandum autem ut mos de quo in casu, removeatur ».

Facta autem de praemissis Ssmo Dño Nostro Benedicto Div. Prov. PP. XV relatione in audientia insequenti die infrascripto Secretario concessa, Sanctitas Sua datam resolutionem approbare et confirmare dignata est.

I. Mori, *Secretarius.*

SACRA CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

NOMINATIO

Ssmus Dñus Noster Benedictus Pp. XV, decreto huius S. Congr. de Propaganda Fide, nominavit:

17 martii 1921. — ***Administratorem Apostolicum vicariatus Finlandiae,*** R. D. Michaëlem Ioannem Buckx, e Congregatione Presbyterorum Ssmi Cordis Iesu.

SACRA CONGREGATIO PRO ECCLESIA ORIENTALI

MONITUM

Rev. Cyprianus Chéhab, monachus graeco-melchitici ritus, Ordinis S. Basilii Magni, Congregationis Soaritae, peragratur per diversas Galliae urbes ad eleemosynas colligendas dictitans se Episcopum esse. Cum vero ipse, nolente Exmo Dño Demetrio Cadi, Patriarcha Alexandrino Graeco-Melchitarum ac inscia hac S. Congregatione, monasterium suum reliquerit, omnibus notum facimus Rev.dum Cyprianum Chéhab suspensum esse et nullam habere facultatem eleemosynas colligendi; ac Rmis Ordinariis locorum, ad quae ipse diversurus erit, mandamus, ut eidem iniungant ad suum monasterium quantocius redire.

Datum Romae, ex aedibus dictae S. Congregationis, die 2 maii 1921.

N. Card. Marini, *a Secretis.*

L. ✠ S.

ACTA TRIBUNALIUM

SUPREMUM SIGNATURAE APOSTOLICAE TRIBUNAL

TERGESTINA

RECURSUS SEU PROVENTUS ET EMOLUMENTORUM

In ordinario Congressu habito in aedibus Emi ac Rmi D.D. Augusti S. R. E. Card. Silj Supremi Tribunalis Praefecti die 26 mensis februarii 1921, ad examen inter alia revocatus est recursus promotoris iustitiae in Curia Tergestina adversus decreta Ponentis in Turno S. R. Rotae edita dd. 13 decembris 1920 et 19 ianuarii 1921 in causa de qua agitur; qui recursus interpositus fuerat ad obtinendam declarationem nullitatis praefatorum decretorum, sin minus adversus eadem restitutionem in integrum. Quum autem, omnibus attente perpensis, recursus idem boni iuris fundamento destitutus appareret, rescriptum est ab Emo Card. Praefecto ad normam can. 30 Legis Propriae, « Negative » addito mandato ut extenderetur decisio.

Decisio autem sequentis tenoris est:

1. Quaestio principalis vertitur inter sac. Dominicum Linardić ex-cooperatorem, actorem et sac. Iustum Filiplić parochum ecclesiae Geminiensis, conventum, circa fructus mansionariae a fundatore Marincich nuncupatae, et circa proventus locationis domus cuiusdam, quos fructus et proventus, pro tempore quo fuerat cooperator in praefata paroecia, i. e. a mense octobri 1905 ad diem 31 ianuarii 1907, ad se spectare contendebat actor, in summa totali coronarum, salvo errore, circiter quingentarum. Res administrativa prius ratione in Curia Tergestina acta est et decisa per decretum episcopale diei 25 maii 1908, quo oratoris postulatio exclusa fuit; inde provocatum ad tribunal dioecesanum Tergestinum, quod sententia d. 30 decembris 1909 pariter intentionem actoris exclusit. Sed, appellante sac. Linardić ad tribunal metropolitanum Goritiense, causa in eius favorem quoad utrumque punctum decisa est per sententiam d. 22 maii 1912.

Postmodum promotor iustitiae in Curia Tergestina ad tribunal Tridentinum, tanquam delegatum pro III instantia ex decreto S. C. Consi-

storialis, d. d. 4 iun. 1910, provocavit; sed appellatio, quum tempore utili interposita non fuisset, reiecta est; ad postulationem autem pro restitutione in integrum recipiendam idem tribunal Tridentinum ad normam praefati decreti sese incompetens d. 14 novembris 1913 declaravit; quamobrem laudatus promotor iustitiae Curiae Tergestinae recursum pro restitutione in integrum obtulit S. R. Rotae die 10 augusti 1916, postulans ut, attenta causa ordinis publici, actio a promotore iustitiae S. R. Rotae sustineretur.

Hic autem institit ut in causam interveniret et citaretur parochus Iustus Filiplić, tanquam pars in causa principalis, quae petitio, admissa a Ponente diei 16 martii 1918 et illico Curiae Tergestinae communicata, nullum subinde, vel sublatis belli difficultatibus, consecuta est effectum; exindeque, die 23 iulii 1920, instante promotore iustitiae in S. R. Rota, mandatum est, ut, nisi intra diem 12 augusti 1920, constitutus legitimus procurator interveniret ad dubia concordanda, lis declararetur deserta ad normam § 222 Regularum. Quum itaque die 13 decembris 1920 nonnisi depositum fuisset in actis mandatum procuratorium ex parte promotoris iustitiae Curiae Tergestinae, non autem ex parte parochi ecclesiae Geminiensis, editum est Ponentis decretum de peremptione instantiae, « ita ut impugnata Goritiensis sententia exsecutioni sit deman- « danda ». Adversus hoc decretum sive promotor iustitiae Tergestinus sive, per suum ad hoc constitutum procuratorem, parochus Iustus Filiplić, ad turnum, die 14 ianuarii 1921, appellarunt; verum, fatalibus inutiliter praeterlapsis, appellatio reiecta est per decretum diei 19 eiusdem mensis. Ut autem contra utrumque decretum sive diei 13 decembris 1920, sive diei 19 ianuarii 1921, per remedium querelae nullitatis vel restitutionis in integrum sibi consuleret, recursum interposuit apud hoc Supremum Tribunal iterum solus promotor iustitiae Curiae Tergestinae.

2. Ex parte sac. Linardić ex adverso insistitur ut recursus iam ex eo reiiciatur, quod restitutio in integrum contra sententiam Goritiensem postulata in S. R. Rotae Tribunali fuerit post lapsum legitimi temporis quadriennalis (cf. can. 1688 cum suis fontibus): sententia enim edita et publicata, ut in ipsa significatur, d. 22 maii 1912; recursus autem signatus apparet d. 10 augusti 1916. Verum de hac ratione intempestivitatis minime constat ex actis: immo promotor iustitiae Tergestinus asserit sententiam nonnisi mense septembri 1912 Curiae notificatam fuisse, ac reapse exemplari sententiae Curiae Tergestinae transmisso dies appositus a Cancellario tribunalis Goritiensis legitur 3 septembris 1912; qui dies legitime, deficiente quacumque in contrarium probatione, accipitur pro die *notificationis* sententiae, ante quem, profecto, decurrere

dicenda non est dierum fatalium series: (arg. ex can. 1881 ibi: « a *notitia* publicationis sententiae »).

Nec etiam per se sola sufficere visa est causa reiectionis quae obtendebatur ex absentia partis principalis, seu, in casu, parochi ecclesiae Geminiensis, prout deducebatur ex his verbis adhibitis a promotore iustitiae in S. Romana Rota: « Attento quod Promotor Iustitiae, « quamvis interesse debeat in causis contentiosis, in quibus bonum publi- « cum in discrimen vocari potest (can. 1586), numquam tamen habendus « est ut procurator seu advocatus alterutrius partis contendentis, ne in « casu quidem, quo alterutra pars contendens sit persona moralis, col- « legialis vel non collegialis; attento quod pro iuribus alicuius personae « moralis, stat in iudicio eiusdem rector vel administrator (can. 1649); « attento quod interest boni publici, ne rectores vel administratores « maneant extranei, dum in iudicio agitur de iuribus pertinentibus ad « personas morales quas tueri debent », etc. Verum haec argumentatio, si extenderetur ad inde concludendum, quod munus promotoris iustitiae numquam esse possit aut debeat partis *principalis* in causa, sed semper et unice *collaterale officium*, adeo ut lis deserta et instantia perempta esset declaranda, quoties, vocato administratore aut rectore personae moralis, ille comparere renuerit, licet actio per se ad bonum publicum spectet, ea deductio profecto non posset effugere gravem iuris legisque censuram; quia manifesto contraria esset ipsis boni publici rationibus, quas promotor perbelle adduxit, quaeque fundamentum praestiterunt explicito praescripto legis in can. 1850 contento: « Actoris contumacia « a iudice declarata perimit eiusdem actoris ius ad suam instantiam « prosequendam. *Permittitur tamen promotori iustitiae ... instantiam « facere suam eamque prosequi, quoties publicum bonum id postulare « videatur* ».

3. Sed ratio sufficiens ad excludendam in S. R. Rota petitionem promotoris iustitiae Curiae Tergestinae interpositam adversus sententiam tribunalis Goritiensis, recte prorsus deducebatur ex carentia legitimae personae in postulante ad effectum de quo agebatur. Munus enim promotoris iustitiae officium *publicum* est, quod, licet in se unum idemque, repraesentatur in singulis iudicii gradibus per peculiarem personam publicam ad hoc constitutam; adeo ut non liceat promotori iustitiae unius tribunalis gerere personam actoris vel conventi in aula alterius tribunalis; sed haec actio solum et omnino a promotore iustitiae eiusdem tribunalis sustinenda sit. In casu, itaque, ad appellationem vel recursum interponendum adversus sententiam tribunalis Goritiensis in S. R. Rota, competens erat, praeter partem victam, unus promotor iusti-

tiae tribunalis Goritiensis, qui actionem semel introductam cedere debuisset promotori iustitiae in S. R. Rota. Secus enim absurdissima ea sequela haberetur, ut in eadem aula duo promotores iustitiae, uterque uno eodemque titulo in eadem causa intervenirent. Hinc explicite in art. 39 Regularum in S. R. Rota servandarum, praescribitur: « In causis ....., « quae natura sua ordinem et bonum publicum respiciunt, tribunal primae « instantiae, quoad ordinem stricte iudicialem, nequit repraesentari a « procuratore seu advocato proprio, sed ordinem et bonum publicum « defendet Promotor Iustitiae apud S. Rotam. Pariter, si iudicium secun- « dae instantiae aut ulterioris instituatur a Promotore Iustitiae... Curiae « sententiam *proferentis*, istud a Promotore iustitiae S. R. Rotae tribunalis « continuabitur ». Et consonat communis iurisprudentia, tum civilis, tum canonica, interprete Emo Card. Lega, *de iudiciis*, I, p. 147 cfr. 546: « sen- « tentiam appellatam defendet promotor fiscalis Curiae *apud quam* est « appellatum, prae oculis habens animadversiones promotoris fiscalis « Curiae *a qua* ».

Nec prodest opponere, cum promotore iustitiae Curiae Tergestinae, sese gerere, vi officii quo fungitur, etiam independenter a iure appellandi, legitimam personam ad repraesentandas causas pias, aliasque personas morales, beneficia et ecclesias, quarum iura tueri debet ubique; nam ex adverso haec universalis repraesentatio, etiam titulo devolutivo, extra Curiam gerenda, non agnoscitur a iure promotori iustitiae, sed solummodo Ordinario (can. 1653 § 5): « In casu vero defectus vel negligentiae « illius qui administratoris munere fungitur, potest ipse loci Ordinarius « per se vel per alium stare in iudicio nomine personarum moralium « quae sub eius iurisdictione sunt ». Itaque vel hoc titulo persona promotoris iustitiae Curiae Tergestinae ad causam Romae sustinendam loco et vice paroeciae Geminiensis in casu, legitima non est, donec ostendat se agere non in persona sua, sed nomine et mandato Ordinarii, quod ex actis, in casu, minime constat.

Demum consideratum est non satis probatum fuisse intercedere in casu rationem boni publici, ne sententia Curiae Goritiensis ad exsecutionem mandaretur: etenim pars dispositiva huiusce sententiae tantummodo praecipit ut sacerdoti Linardić solvantur pro rata temporis fructus mansionariae et proventus locationis in casu, in summa quae vix quingentas libellas attingit; si parochus Filiplić sententiae acquiescere censuerit, et praefatam summam solvere, potius quam ulterioris litis expensas subire, non inde profecto ratio boni publici periclitatur. Nec dicas in parte motiva decidendi afferente edici expresse et generatim coadiutori parochi Geminiensi enunciatos fructus et proventus deberi,

argumentis ad rem adductis: id autem non tantum partium, sed boni publici interesse, ne firmitatem iudicatae rei acquirat. Non enim, ut pluries observatum est ab hoc Supremo Tribunali, in rem iudicatam transeunt motiva decidendi, sed solae partes dispositivae sententiae (Cfr. decis. Signat., in Manilen., 6 mart. 1920 [A. A. S., XII, p. 265 s.]). Ceterum neque id fuit neque esse potuit proprium sententiae propositum ut de iure percipiendi praefatos fructus, inter personam moralem seu officium parochi et personam moralem seu officium vicarii cooperatoris generatim decerneret: quia, ut alia omittantur, quum sac. Linardić, quando causam instituit, officium illud iampridem ***dimisisset***, non poterat profecto respondentem personam moralem in iure repraesentare, neque aliter agere nisi in persona propria, privata, adeo ut haec actio potius mera *crediti* quam ***iurium*** actio denominanda sit. Itaque nihil obstat quominus parochus actualis ecclesiae Geminiensis, resistere possit et valeat intentioni sui novi cooperatoris, si iste controversa iura fructuum et proventuum sibi vindicet, adeoque causa inter eos noviter retractetur; multo magis si uterque in iudicio, non personam privatam, sed definite personam moralem quam regit vel administrat, repraesentet, nec causa circa certam summam solummodo, sed circa ius proventus et emolumentorum percipiendi in casu instauretur. Hinc etiam aperto liquet, iure renuisse promotorem iustitiae in S. Romana Rota, ne causam ab actore principali desertam in casu ipse sustineret.

4. Quibus omnibus consideratis constabat evidenter non esse recipiendum recursum promotoris iustitiae Curiae Tergestinae adversus decretum Ponentis d. 13 decembris 1920, quo, ad normam § 222 Regularum, declaratum est instantiam fuisse peremptam; sed neque adversus decretum d. 19 ianuarii 1921, quo simpliciter reiecta fuit appellatio seu recursus ad Turnum adversus praefatum decretum, lapsis inutiliter fatalibus. Quod enim die 14 ianuarii 1921, quando memoriale pro recursu est exhibitum, decendii fatalia § 82 Regularum praefinita, iam fuissent absoluta, cuiuscumque oculos ferit.

Atque ita editum est, etc.; non solum, etc., sed et omni, etc.

Ex aedibus Supremi Tribunalis, die 15 martii 1921.

Ubaldus Mannucci, *Signaturae Votans.*

Visa

Evaristus Lucidi, *S. A. S. T. a Secretis.*

Aloisius Scialdoni, *Notarius.*

ACTA OFFICIORUM

DATARIA APOSTOLICA

NIVERNEN.

ERECTIONIS DIGNITATIS SEU DECANATUS

Ssmus Dñus Noster Benedictus Div. Prov. PP. XV per Litteras Apostolicas a Dataria expeditas, die 12 martii 1921, in cathedrali Capitulo Nivernensi, Dignitatem unicam, cui Decanatus nomen inhaerat, quaeque per unum ex canonicis una cum suis canonicatu et praebenda absque dispensatione Apostolica retineri possit, in perpetuum erigere et constituere dignatus est. Decanatum vero praefatum, cuius fructus ad praesens nulli sunt, quandocumque et quomodocumque vacare contigerit, collationi et dispositioni Sedis Apostolicae reservatum declaravit; primaque vice contulit R. D. Augusto Eugenio Dumasdier, ex Canonicis antiquiori, Aulae episcopalis Cancellario.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

S. CONGREGAZIONE DEI RITI

Martedì 10 maggio 1921, presso l'Emo e Revmo signor Cardinale Antonio Vico, Prefetto della S. Congregazione dei Riti, Ponente della Causa di beatificazione e canonizzazione del Ven. Giovanni Battista Trona, Sacerdote della Congregazione dell'Oratorio di Mondovì, si è tenuta la Congregazione *Antipreparatoria*, nella quale dai Rmi Prelati Officiali e dai Consultori teologi della medesima si è discusso il dubbio sopra l'eroismo delle virtù esercitate dallo stesso Ven. Servo di Dio.

Martedì 24 maggio 1921, nel Palazzo Apostolico Vaticano si è tenuta la Congregazione *Ordinaria* dei sacri Riti, nella quale al giudizio degli Emi e Rmi signori Cardinali componenti la medesima sono state sottoposte le seguenti materie:

1) Introduzione della Causa di beatificazione e canonizzazione della Serva di Dio Maria di Gesù Deluil Martiny, Fondatrice della Congregazione delle Figlie del Cuore di Gesù.

2) Introduzione della Causa di beatificazione, ossia dichiarazione del martirio della Serva di Dio Dàn o Giàn, fanciulla di 13 anni, uccisa dagli idolatri, in odio alla Fede, come si asserisce, nella Cocincina Orientale.

3) Intorno alla concessione ed approvazione dell'Officio e Messa e dell'Elogio da inserire nel Martirologio dell'Ordine dei Predicatori in onore del Beato Domenico Spatafora, sacerdote professo dello stesso Ordine.

4) Intorno alla concessione ed approvazione dell'Officio e Messa nella festa del Patrocinio di Maria Vergine Madre degli orfani, per i Chierici Regolari Somaschi.

SACRA CONGREGAZIONE DEI SEMINARI E DELLE UNIVERSITÀ DEGLI STUDI

AVVISO DI CONCORSO

È indetto per i giorni 14 e 15 luglio prossimo, alle ore 8, il concorso per un posto di Aiutante di Studio nella Segreteria della Sacra Congregazione dei Seminari e delle Università degli Studi.

Gli ecclesiastici che volessero prendervi parte, dovranno rivolgere, entro il 30 giugno prossimo, la relativa domanda all'Emo signor Cardinale Prefetto,

corredata dalle opportune generalità e dal *nulla osta* della rispettiva Curia diocesana e dell'Emo signor Cardinale Vicario di Sua Santità.

Presenteranno inoltre i documenti degli studi ecclesiastici compiuti e dei gradi accademici conseguiti.

Il concorso consisterà in prove scritte su temi di teologia e diritto canonico specialmente attinenti all'ordinamento dei Seminari e delle Università cattoliche. Si terrà in particolare considerazione la perizia nell'uso delle lingue latina ed italiana.

Dalla Segreteria della Sacra Congregazione dei Seminari e delle Università degli Studi, 30 maggio 1921.

DATARIA APOSTOLICA

Il Santo Padre, con biglietto dell'Emo signor Cardinale Datario, del 14 marzo 1921, si è benignamente degnato di nominare il Revmo Fr. Domenico Buonpensiere, dei Predicatori, *Teologo della Dataria Apostolica.*

SEGRETERIA DI STATO

NOMINE

Con Biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

17 aprile 1921. Monsig. Ubaldo Mannucci, *Direttore del Bollettino Ufficiale « Acta Apostolicae Sedis ».*

3 maggio » Monsig. Roberto Vicentini, *Internunzio Apostolico in Olanda.*

6 » » Il Rmo P. Giorgio Michele Sauvage, della Congregazione della Ssma Croce, *Consultore della S. Congregazione dei Religiosi.*

7 » » Monsig. Giuseppe Pizzardo, *Sostituto della Segreteria di Stato e Segretario della Cifra.*

11 » » Il Rev. Can. Giuseppe Cesarini, *Minutante nella Segreteria di Stato di S. S.*

14 » » Monsig. Pietro Ciriaci, *Sotto-Segretario della S. Congregazione degli Affari Ecclesiastici Straordinari.*

20 » » Monsig. Bonaventura Cerretti, Arciv. di Corinto, Segretario della S. C. degli Affari Ecclesiastici Straordinari, *Nunzio Apostolico a Parigi.*

Con Brevi Apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Assistente al Soglio Pontificio:

16 aprile 1921. Monsig. Francesco Alessandro Maillet, Vesc. di Saint Claude.

Protonotari apostolici ad instar participantium:

21 marzo 1921. Monsig. Benedetto Santarelli, della diocesi di Ascoli Piceno.
30 aprile » Monsig. Michele Guarini, dell'archidiocesi di Taranto.
3 maggio » Monsig. Giovanni T. O' Connel, della diocesi di Toledo in America.
8 » » Monsig. Lorenzo Coonan, dell'archidiocesi di Sidney.
» » » Monsig. Giovanni Patrizio Moynagh, della medesima archidiocesi.

Prelati Domestici di S. S.:

4 marzo 1921. Monsig. Alberto Petrasch, della diocesi di Lincoln.
10 aprile » Monsig. Achille Grimaldi, dell'archidiocesi di Capua.
25 » » Monsig. Matteo Filippucci, dell'archidiocesi di Nasso, Tine e Micone.
» » » Monsig. Giovanni M. Owens, della diocesi di Superior.
27 » » Monsig. Cesare Pecorari, di Roma.
» » » Monsig. Gustavo Adolfo Carling, di Wiborg in Finlandia.
28 » » Monsig. Isidoro Marcu, dell'archidiocesi di Fogaras.
» » » Monsig. Simeone Popu Matein, della medesima archidiocesi.
» » » Monsig. Antonio T. Teixeira, della diocesi di S. Tommaso di Meliapor.
29 » » Monsig. Domenico Spada, di Roma.
» » » Monsig. Carlo Grossauer, della diocesi di Seckau.
2 maggio » Monsig. Benedetto Rosinski, della diocesi di Toledo in America.
4 » » Monsig. Giuseppe Pizzardo, di Roma.
7 » » Monsig. Angelo Roncalli, della diocesi di Bergamo.
10 » » Monsig. Samuele A. Stritch, della diocesi di Nashville.

ONORIFICENZE

Con Brevi Apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Gran Croce dell'Ordine Piano:

13 maggio 1921. Al sig. Pietro Guglielmo Cort Van der Linden, già Presidente del Consiglio dei Ministri in Olanda.

La Commenda con Placca dell'Ordine Piano:

2 maggio 1921. Al sig. Adriano De Montpellier, della diocesi di Namur.
13 » » Al sig. Enrico Esders, dell'archidiocesi di Malines.

La Gran Croce dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

13 maggio 1921. Al sig. Giovanni Loudon, già ministro degli Esteri in Olanda.

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

25 aprile 1921. Al sig. Alberico Gibault, della diocesi di Séez.
28 » » Al sig. dott. Pietro Spaapen, della diocesi di Harlem.
29 » » Al sig. Camillo Joset, della diocesi di Namur.
30 » » Al sig. cav. Ettore Sasselli, di Roma.
» » » Al sig. Emilio Attout, della diocesi di Namur.
15 maggio » Al sig. Edmondo Wibaut, della diocesi di Tournai.
20 » » Al sig. Vincenzo Desclée, della medesima diocesi.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

26 aprile 1921. Al sig. Eugenio Théodore, dell'archidiocesi di Madras.
» » » Al sig. Luigi Rozario, della medesima archidiocesi.
» » » Al sig. Felice Alessandro De Cruz, della diocesi di S. Tommaso di Meliapor.
29 » » Al sig. Giuseppe Lucet, della diocesi di Orléans.
» » » Al sig. Paolo Chartier, dell'archidiocesi di Lione.
31 » » Al sig. Maurizio Panart, della diocesi di Beauvais.
» » » Al sig. Renato Simon, della medesima diocesi.
» » » Al sig. rag. Luigi Bersi, della diocesi di Bergamo.
» » » Al sig. Paolo Paturle, della diocesi di Grenoble.
4 maggio » Al sig. Alfonso Gregori, dell'archidiocesi di Milano.
11 » » Al sig. Giovanni Belardo, di Roma.
18 » » Al sig. Odoardo Palma, di Roma.

La Commenda dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

23 aprile 1921. Al sig. Alessandro bey de Chedid.
9 maggio » Al sig. Enrico Ermanno Richter, della diocesi di Harlem.
11 » » Al sig. Ludovico Alfrego Pagès, dell'archidiocesi di Tolosa.
20 » » Al sig. cav. Francesco Donati, di Roma.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

23 aprile 1921. Al sig. Giuseppe Azar.
» » » Al sig. Riscallah Azar.

26 aprile 1921. Al sig. Achille Costantini, di Roma.
27 » » Al sig. Settimio Sogliera, di Roma.
30 » » Al sig. conte Alberto Bardi Serzelli, dell'archidiocesi di Firenze.
6 maggio » Al sig. Ferruccio Guggerotti, della diocesi di Vicenza.

MAGGIORDOMATO DI SUA SANTITÀ

NOMINE

Con Biglietti di S. E. Rma Mons. Maggiordomo, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri Segreti soprannumerari di S. S.:

2 marzo 1921. Monsig. Giovanni Liebner de Kakucs, della diocesi di Vacz.
23 aprile » Monsig. B. Rass, della diocesi di S. Gallo.
26 » » Monsig. Domenico Belli, della diocesi di Fabriano e Matelica.
» » » Monsig. Federico Pietro Leonardo Flooren, della diocesi di Breda.
27 » » Monsig. Corrado Seling, della diocesi di Osnabrück.
29 » » Monsig. Giuseppe Consoli, della diocesi di Anglona e Tursi.
» » » Monsig. Stefano Rosianu, dell'archidiocesi di Fogaras e Alba Giulia.
» » » Monsig. Giorgio Simu, della medesima archidiocesi.
30 » » Monsig. Sebastiano Pio Gaido, dell'archidiocesi di Torino.
3 maggio » Monsig. Giovanni Battista Ruggeri, della dioc. di Bergamo.
4 » » Monsig. Nazareno Orlandi, dell'archidiocesi di Siena.
6 » » Monsig. Giuseppe Magri, dell'archidiocesi di Milano.
» » » Monsig. Giacomo Ubaudi, dell'archidiocesi di Torino.
» » » Monsig. Alfonso Toda y Nuño de la Rosa, della diocesi di Madrid e Alcalá.
12 » » Monsig. Pietro Borgia, di Roma.
» » » Monsig. Pio Cenci, di Roma.
» » » Monsig. Eugenio Tisserant, della diocesi di Nancy (Roma).
13 » » Monsig. Federico Beelert, della diocesi di Münster.
» » » Monsig. Giorgio Périès, dell'archidiocesi di Parigi.
» » » Monsig. Giovanni Litschauer, della diocesi di S. Ippolito.
18 » » Monsig. Vincenzo Marucco, della diocesi di Novara.
20 » » Monsig. Giuseppe Zaccarella, di Roma.

Camerieri Segreti di Spada e Cappa soprannumerari di S. S.:

27 aprile 1921. Il sig. libero barone Sigfrido de Hobe-Gelting, della diocesi di Osnabrück.

6 maggio » Il sig. barone Pompilio Berlingeri, di Roma.

7 » » Il sig. conte Alfonso Crespo y Martin-Romero Galvez del Póstigo y Godoy, della diocesi di Madrid.

Camerieri d'onore in abito paonazzo di S. S.:

26 aprile 1921. Monsig. Francesco Gambelli, della diocesi di Iesi.

29 » » Monsig. Hariton M. Popa, dell'archidiocesi di Fogaras e Alba Giulia.

» » » Monsig. Alessandro Russu, della medesima archidiocesi.

Cameriere d'onore extra Urbem *di S. S.:*

4 maggio 1921. Monsig. Ruggero Lovazzano, della diocesi di Tortona.

NECROLOGIO

9 maggio 1921. Monsig. Filippo Neri Sendrea, Vescovo di Calabozo.

17 » » Monsig. Giorgio Carić, Vescovo di Spalato.

21 » » Monsig. Michele Claro Vasquez, Vescovo tit. di Legione.

26 » » Monsig. Matteo Harkins, Vescovo di Providence.